

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקדוש זיעועבי"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

ב"ה

שאלות און ידיעות

אויף

ני"ן

נאמען

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעונו"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ג' (א) הר"ר הערשל גראס הי"ו

בס"ד

שאלות אויף פרשת משפטים

א. וואו איז געזאגט געווארן די אלע דינים וואס שטייט דא אין פרשת משפטים ?

ביים בארג סיני. (נישט נאר די עשרת הדברות זענען געזאגט געווארן ביים בארג סיני נאר אלע מצוות און דינים).

ב. מעג מען גיין מאכן צוויי אידן אַ משפט ביי אַ בית משפט פון גוים ?

ניין.

ג. אויב מען ווייסט אז זיי וועלן פסק'ענען דער דין אזוי ווי די אידישע בית דין מעג מען ?

ניין ! ווייל עס איז אַ חילול ה', עס ווייזט ווי מען איז מכבד אזעלכע וואס דינען עבודה זרה, נאך אַ טעם ווייל ביי אַ אידישע בית דין איז דא דער אייבישטער אזוי ווי עס שטייט אין פסוק "אלוקים נצב בעדת קל".

ד. אַ גנב וואס וויל צוריק געבן די גניבה און האט נישט צוריק צו געבן וואס טוט מען ?

די ביי"ד פארקויפט איהם פאר אַ עבד און די געלט געבט מען פאר דער מענטש וואס מ'האט פון איהם גע'גנב'עט.

ה. וויפיל יאהר דארף ער זיין אַ קנעכט ?

זעקס יאהר.

ו. אויב דער קנעכט האט ליב זיין הער מעג ער בלייבן מער ווי זעקס יאהר ?

דער ביי"ד נעמט איהם ביי די טיהר און דער הער באַררט די רעכטע אויער.

ז. פארוואס באַררט מען איהם די אויער ? און פארוואס ביים טיהר ?

ווייל השי"ת האט איבער געשפרינגען די אידישע טיהרן אין מצרים און די אויערן האבן געהערט די ווערטער וואס הקב"ה האט געזאגט "כי לי בני ישראל עבדים..."

ח. ווען איינער האט ארויס גענומען אַ אויג פאר יענעם וואס דארף ער טוהן ?

ער דארף צאלן אַ אויג (עין תחת עין).

ט. וואס מיינט צאלן אַ אויג, קען מען געבן אַ אויג ?

מען מיינט מיט געלט (הוסבר איך שָמין כמה שוה עין).

י. וואס הייסט שומר חנם ? וואס הייסט שומר שכר ? וואס הייסט שואל ? און וואס

הייסט שוכר ?

הוסבר ע"פ הבנה וקצת דיניהם.

יא. וועלכע איז דער ווייניגסטע חייב ?

שומר חנם.

יב. וועלכע איז דער מערסטע חייב ?

שואל.

יג. פארוואס מאכט מען יעצט פאר חודש אדר שבת שקלים ?

מען ליינט די פרשה פון מחצית השקל כדי צו מעורר זיין די מצוה פון מחצית השקל ווייל המן האט געברענגט די צעהן טויזנט שקלים... דער אייבישטער האט מעורר געווען אז די אידן האבן שוין מקדים געווען...

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סרית יואל - בני ברק
כיתה ג' (א) הר"ר הערשל גראס הי"ו

בס"ד

שאלות אויף שבת שקלים

א. ווי אזוי רופט מען די וואך שבת ?

שבת שקלים.

ב. וואס נאך איז די וואך שבת ?

שבת מברכים חודש אדר ב'.

ג. וויפיל ספר תורות נעמט מען ארויס די וואך שבת ? וואס ליינט מען אין זיי ?

צוויי ספרי תורות. אין איינס ליינט מען די פרשה פון פקודי, און אין די צווייטע ספר תורה ליינט מען פון פרשת כי תשא די פרשה פון מחצית השקל אנהייב פרשה.

ד. וואס נאך איז די וואך שבת וואס אלע זאגן הויכע אויפן קול ?

שבת חזק.

ה. ביי וועלעכן ספר תורה זאגט מען חזק ?

ביי די ערשטע ספר תורה ווען מען ענדיגט פרשת פקודי, ווייל מען ענדיגט די חומש שמות.

ו. פארוואס ליינט מען פונקט די וואך פרשת שקלים ?

ווייל אין חודש אדר האט מען געברענגט די מחצית השקל אין בית המקדש.

ז. וועלכע נס האט מען זוכה געווען דורך די האלבע שקלים ?

דער באשעפער האט געזאגט אז די שקלים וואס המן האט געברענגט קען שוין גארנישט אויפטוהן ווייל די אידן האבן שוין פריער געברענגט שקלים פאר די בית המקדש, און דאס האט זיי אפגעהיטן זיי זאלן נישט געשטראפט ווערן דורך די שקלים וואס ער האט געגעבן פאר אחשוורוש.

א גוט שבת

המלמד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ג' (ב) הר"ר מנשה ברוך קליין הי"ד

בס"ד

שאלות לפרשת משפטים

א. האם הדינים הכתובים בפרשה זו נאמרו בסיני ? ומנין אנו למדים זאת ?

דיני פרשה זו גם נאמרו בסיני. דכתיב "ואלה" (בדוא"ו) המורה שהוא מוסיף על הראשונים.

ב. למה מצוה התורה על המשפטים בלשון "תשים" ?

שרצה הקב"ה שילמד משה את ישראל גם טעמי המצוות ופירושיהם לפיכך כתוב "תשים" כשולחן ערוך ומוכן לאכול לפני האדם.

ג. מאיזה לשון לומד רש"י שאסור לישראל להישפט בפני שופט נכרי ? ומה נאמר על אדם המביא את משפטו בפני ערכאות ?

מהלשון "לפניהם" דהיינו לפני דייני ישראל. והמביא את משפטו בפני ערכאות מחלל השם ומגדיל שמה של הע"ז.

ד. מתי יוצא עבד עברי לחפשי ? ומתי יוצא עבד כנעני ?

עבד עברי יוצא בשש. ועבד כנעני יוצא בשן ועין וראשי אברים.

ה. מתי מותר לאדון למסור לעבד שפחה כנענית ? ומתי אסור ?

אם יש לו אשה ישראלית מותר. ואם אין לו אשה ישראלית אסור.

ו. מי מכלכל את אשת העבד בשנת שעבודו ?

האדון חייב לכלכל אשת העבד.

ז. מה עושים לעבד שאינו רוצה לצאת לחפשי ? ומתי משתחרר עבד נרצע ?

אדונו מביאו אל הבי"ד ואומר בפניהם אהבתי וגוי' ורוצע את אוזנו הימנית והוא יוצא לחפשי ביובל.

ח. מדוע נבחרה האוזן להירצע מכל שאר אברים שבגוף ?

כיון ששמעה אזנו בהר סיני ביום מתן תורה לא תגנוב והלך וגנב לכן ראוי להירצע.

ט. איך יצויר שיהא חייב מיתה מבלי שיהרג אדם על ידו ? ואיך יצויר שיהא פטור ממיתה בהורג נפש ?

המכה או המקלל אביו ואמו והגונב איש ומכרו חייב מיתה. וההורג נפש בשוגג פטור ממיתה וכן המכה את עבדו הכנעני ומת לאחר כ"ד שעות.

י. באיזה מיתה נענש המכה את אביו או אמו ? ובאיזה מיתה נענש המקלל את אביו או אמו ?

המכה את אביו נענש בחנק. והמקלל את אביו נענש בסקילה.

יא. מה דינו של אחד שהכה את חבירו באבן וכו' ונפל למשכב ?

לוקחים את המכה ונותנים אותו בבית האסורים (שלא יברח) שנראה מה יהיה בסופו של המוכה, אם ימות הורגים את זה שהכה, ואם יקום ממיטת חוליו ויתהלך בחוץ על כוחות עצמו יוצאו אותו מבית האסורים לחפשי וישלם לו דמי שבת (שביטל אותו ממלאכתו ולא היה יכול להרויח) וכן ישלם לו דמי ריפוי (בעד החולה והרפואות).

א גוט שבת

המלמד

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו חסד"ק זיעעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

פרשת משפטים

א תורה אויף די פרשה

עין תחת עין:

רש"י זאגט אז עין תחת עין מיינט אז מ'דארף באצאלן געלט אויף די אויג וואס מ'האט אויסגעהאקט, וואו איז עס מרוימז אין פסוק?, נאר מ'קען זאגן אז ס'איז מרוימז אין די אותיות וואס איז נאך די אותיות ע' י' ו'. נאך די אות ע' איז פ' - און נאך די אות י' איז כ' - און נאך די אות נ' איז ס' = וואס דאס איז די אותיות פס"ף [געלט], און דאס איז דער פשט אין פסוק, "עין" אויב ער האט ארויסגעהאקט פאר זיין חבר א אויג, דארף מען אים באצאלן "תחת עין" א זאך וואס איז מרוימז אין די אותיות וואס איז אונטער די אותיות ע' י' ו' וואס דאס איז כ' ס' ה' [געלט].

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו חסד"ק זיעזעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

פרשת משפטים

שְׂרִיב אַרְיִין דִּי אֹת פֿון דִּי וואָרט ביי זיין טייטש

אויב אליין אן א ווייב		א	אָשר תשים
אויף זיין אייגענעם כח		ב	יעבד
און אויב זאגן		ג	אם בגפו
און דער וואס האט גישט געלאקערט		ד	ואם אמר
און ער איז געפינען געווארן אין זיין האנט נאך פאר ער האט איהם פארקויפט		ה	יאמר העבד
און ער וועט פאלן צום געלעגער		ו	או אל המזונה
געלט פאר א אויג		ז	ואשר לא צדה
וואס איז אזוי ווי צוויי טעג		ח	ושמתי לך מקום
וואס דו זאלסט שטעלן		ט	ונמצא בידו
ווייל ער איז זיין געלט		י	ונפל למשכב
וועט דער קנעכט זאגן		יא	על משענתו
וועט ער בלייבן לעבן		יב	ונקה
וועל איך שטעלן צו דיר א פלאץ		יג	רק שבתו
ווען ס'איז באהאפטן צו די מזונה		יד	בשבת
זאל ער דינען		טו	עין
זאל ער גישט באשטראפט ווערן		טז	או יומים
זאל ער ריין ווערן		יז	יעמד
מיט א ריט		יח	לא יקם
נאר זיין ליידדיג זיצן		יט	כי כספו הוא

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו חסד"ק זיעעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

פרשת משפטים

שרייב אריין די אות פון די ווארט ביי זיין טייטש

אויב אליין אן א ווייב		א	אֲשֶׁר תִּשִּׁים
אויף זיין אייגענעם פה		ב	יַעֲבֹד
און אויב דער קנעכט וועט זאגן		ג	אִם בְּגִפּוֹ
און דער וואס האט נישט געוואלט		ד	וְאִם אָמַר יֹאמַר הָעֶבֶד
און ער וועט פאלן צום בעט		ה	רַק שְׁבִתּוֹ
וואס דו זאלסט שטעלן		ו	אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה
וועל איך שטעלן צו דיר א פלאץ		ז	וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה
נאר זיין ליידעג זיצן		ח	וְשִׁמֹּתִי לָךְ מְקוֹם
ווען ס'איז פאהאפטן צו די מזוזה		ט	וְנִמְצָא בְּיָדוֹ
זאל ער ארבעטן		י	וְנָפַל לְמִשְׁכָּב
זאל ער ווערן פריי		יא	עַל מַשְׁעֲנֵתוֹ
און ער איז געפינען געווארן אין זיין רשות		יב	וְנָקָה

קרית יואל - בני ברק

פֿאַרײַב אַרײַן די אַזת פֿון די תשובה ביי זיין שאַלע

ווייל ער
האט
גע'גנב'עט
און ער
האט
נישט צו
באצאלן?

ניסן ☀

--	--	--	--	--	--

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו חסד"ק זיעעבי"א - בנשאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שאלות אויף פרשת משפטים

מאך א סימן ביי די ריכטיגע תשובה

פון וועלעכע ווארט לערנט מען אז מ'שע רבינו
האט געדארפט לערנען מיט די אידן נישט צוויי
אדער דריי מאל, נאר ביז זיי וועלן גוט
פארשטיין?

אשר תשים לפניהם

אשר תשים לפניהם

אשר תשים לפניהם

פארנוואס טאר מען נישט גיין צו די גוי'שע בית
דין?

ווייל ס'איז א חילול השם

ווייל זיי רעדן צו צו מאכן א עבירה

ווייל זיי האלטן נישט קיין שבת

פון וועמען קויפט מען די קנעכט?

ער פארקויפט זיך אליין

די גוי'שע בית דין פארקויפט
אים

די אידישע בית דין פארקויפט
אים

וואו איז געזאגט געווארן די דינים פון די וואך?

אין ארץ ישראל

אין לאנד מצרים

ביי די בארג סיני

פון וועלעכע אות לערנט מען עס ארויס?

ואלה המשפטים

ואלה המשפטים

ואלה המשפטים

וואס לערנט די ווארט אלה און די ווארט ואלה?

אלה איז א המשך צו פריער, ואלה
איז א נייע זאך

אלה איז א נייע זאך, ואלה איז א
המשך צו פריער

פון וועלעכע ווארט לערנט מען אז מ'טאר נישט

גיין צו א גוי'שע בית דין?

אשר תשים לפניהם

אשר תשים לפניהם

אשר תשים לפניהם

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעו"ב - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שאלות אויף פרשת משפטים

מאך א סימן ביי די ריכטיגע תשובה

א וואו בארט מען די קנעכט? און ווער בארט איהם?

◇ ביי די לינקע אויער ביי די מזוזה /

דער בית דין

◇ ביי די רעכטע האנט ביי די טיהר /

דער הער

◇ ביי די רעכטע אויער ביי די טיהר /

דער הער

וואס איז טייטש לעולם?

◇ אויף אייביג

◇ ביז יובל

◇ ביז די קומענדיגע יום טוב

יעדע וויפיל יאר איז יובל?

◇ יעדע צעהן יאר

◇ יעדע פופציג יאר

◇ יעדע הונדערט יאר

אויב איינער הרג'עט זיין חבר בלי כוונה?

◇ הרג'עט מען אים

◇ פארשטיינערט מען אים

◇ דארף ער לויפן אין ערי מקלט

וויפיל יאר דארף ארבעטן א קנעכט?

◇ א אידישע קנעכט ווען די הער וועט

איהם ארויסהאקן א אויג אדער א ציין

א גוישע קנעכט ביז יובל

◇ א אידישע קנעכט זעקס יאר א גוישע

קנעכט זעכצן יאר

◇ א אידישע קנעכט זעקס יאר א גוישע

קנעכט ווען די הער וועט איהם

ארויסהאקן א אויג אדער א ציין

ווער דארף זארגן צו געבן צו עסן פאר די ווייב און

קינדער פון די קנעכט?

◇ די הער

◇ די קנעכט

אויב זיין הער געבט אים א ווייב און זיי האבן געבוירן

קינדער גייען זיי אויך ארויס פריי?

◇ יא

◇ ניין

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתיסדות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעו"ב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שאלות אויף פרשת משפטים

מאד א סימן ביי די ריכטיגע תשובה

ווען נאך דארף מען פארשטיינערן אויב די אקס

הרג'עט איינעם ?

- ◇ אויב די אקס שפייט
- ◇ אויב די אקס שטופט
- ◇ אויב די אקס בייסט
- ◇ אויב די אקס שטויסט

ווי אזוי קען זיין אז א בהמה שטעכט דריי מאל

און מ'האט איר נישט גע'הרג'עט גלייך ביי די

ערשטע מאל ?

- ◇ דער בעל הבית האט באצאלט געלט מען זאל איהר נישט הרגענען

- ◇ די בהמה איז אוועק געלאפן

ביי וועלכע פרשה שטייט פרשת שקלים?

- ◇ תצוה
- ◇ כי תשא
- ◇ ויקהל

וועלכע קנעכט גייט ארויס אויב מ'האקט אים

אויס א אויג אדער א ציין א.ד.ג. ?

- ◇ א אידישע קנעכט
- ◇ א גוישע קנעכט

ווען דארף מען באצאלן דרייסיג שקלים אויב א

אקס שטעכט ?

- ◇ ווען א אקס שטעכט א מענטש
- ◇ ווען א אקס שטעכט א יונגל
- ◇ ווען א אקס שטעכט א גוישע קנעכט

ווען דארף מען הרגענען אויך די בעל הבית פון די אקס ?

- ◇ אויב ס'האט געשטאכן די ערשטע מאל
- ◇ אויב ס'האט געשטאכן די דריטע מאל
- ◇ אויב ס'האט געשטאכן די פינעפטע מאל

פון ווען דארף מען פארשטיינערן די אקס וואס

שטעכט ?

- ◇ פון ווען ס'שטעכט די ערשטע מאל
- ◇ פון ווען ס'שטעכט די דריטע מאל
- ◇ פון ווען ס'שטעכט די פינעפטע מאל